

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om Finlands miljöcentral

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att det stiftas en lag om Finlands miljöcentral. Lagen ersätter bestämmelserna som gäller Finlands miljöcentral i lagen om miljöförvaltningen. Lagen om miljöförvaltningen föreslås bli upphävd i samband med revideringen av regionförvaltningen. Med tanke på tydligheten i lagstift-

ningen är det ändamålsenligt att stifta en separat lag om Finlands miljöcentral. I den föreslagna lagen bibehålls Finlands miljöcentralts uppgifter och ställning som de är i lagen om miljöförvaltningen.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2010.

ALLMÅN MOTIVERING

1 Nuläget och föreslagna ändringar

Finlands miljöcentral inrättades den 1 mars 1995 som en forsknings- och utvecklingscentral inom miljöområdet. Den har i uppgift att främja en hållbar utveckling genom att följa och utvärdera hur en sådan genomförs och ta initiativ och ställa förslag om detta. Finlands miljöcentral bedriver forskning och utvecklingsarbete som stöder en hållbar utveckling. Finlands miljöcentral är underställd miljöministeriet. Den sköter också sakkunnig- och utvecklingsuppgifter i samband med nyttjandet och vården av vattentillgångarna inom jord- och skogsbruksministeriets verksamhetsområde.

Bestämmelser om Finlands miljöcentral ingår i lagen om miljöförvaltningen (55/1995). Lagen om miljöförvaltningen innehåller också bestämmelser om de regionala miljöcentralerna vars uppgifter har föreslagits bli omorganiserade i och med revideringen av regionförvaltningen. I regeringens proposition med förslag till lagstiftning om revidering av regionförvaltningen (59/2009) ingår ett förslag om att upphäva lagen om miljöförvaltningen. De uppgifter som enligt nuvarande lagstiftning hör till de regionala miljöcentralerna ska i fortsättningen skötas vid närings-, trafik- och miljöcentraler och vid regionförvaltningsverk. Med tanke på tydligheten i lagstiftningen är det ändamålsenligt att lagen om miljöförvaltningen upphävs i sin helhet och att det stiftas en separat lag om Finlands miljöcentral.

2 Propositionens verkningar

Propositionen, då den förverkligas, klargör lagstiftningen då bestämmelserna som gäller Finlands miljöcentral skrivs in i en separat lag.

3 Beredning av ärendet

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid miljöministeriet. Vid beredningen av propositionen har även Finlands miljöcen-

tral deltagit och dess personal har hörts i ärendet.

Utlåtanden om förslaget till proposition begärdes av arbets- och näringsministeriet, finansministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, undervisningsministeriet, Finlands miljöcentral, de regionala miljöcentralerna, miljötillståndsverken, Förhandlingsorganisationen för offentliga sektorns utbildade FOSU rf, Löntagarorganisationen Pardia rf samt Förbundet för den offentliga sektorn och välfärdsområdena JHL. Sammanlagt 11 utlåtanden lämnades.

Enligt utlåtandena är förslaget om stiftandet av en separat lag om Finlands miljöcentral värt att stödja. I utlåtandena av de regionala miljöcentralerna betonas behovet av samarbete mellan Finlands miljöcentraler och de nya närings-, trafik- och miljöcentralerna. Jord- och skogsbruksministeriet framför att Finlands miljöcentral även i fortsättningen bör ombesörja utbildningen inom miljösektorn och uppgifter i anknytning till upprätthållandet och utvecklandet av dataförvaltningen.

Finansministeriet anser i sitt utlåtande att uppgifterna i anknytning till upprätthållandet av verksamhetsområdets datasystem, informationslager och informationstjänster kunde överföras till en lägre förvaltningsnivå i enlighet med riktlinjerna för datasystemen inom ramen för revideringen av regionförvaltningen. De miljödatasystem som Finlands miljöcentral ansvarar för är dock inte sådana grundläggande dataprogram och gemensamma tjänster som i huvudsak används vid regionförvaltningsverken och närings-, trafik- och miljöcentralerna och som avses i ovannämnda riktlinjer. Många av de system som upprätthålls av Finlands miljöcentral an knyter till uppföljnings- och rapporteringsförpliktelser som förutsätts enligt internationella miljökonventioner.

Åsikterna som framförts i utlåtandena har beaktats vid utarbetandet av lagförslaget.

4 Samband med andra propositioner

Propositionen har samband med regeringens proposition om revidering av statens re-

gionförvaltning (RP 59/2009), där det föreslås att lagen om miljöförvaltningen ska upphävas.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

Bestämmelserna i den föreslagna lagen motsvarar i huvudsak bestämmelserna i den gällande lagen om miljöförvaltningen (55/1995). Det föreslås att ordalydelsen i bestämmelserna till vissa delar ska uppdateras och ses över.

1 §. Finlands miljöcentralers verksamhetsidé och uppgifter. Finlands miljöcentralers uppgifter bibehålls, men ordalydelsen i paragrafen föreslås bli uppdaterad. Finlands miljöcentral ska fortfarande vara en forsknings- och utvecklingscentral inom miljöområdet och vara underställd miljöministeriet. Dess centrala uppgift är att stöda bedömningen och valet av mål och medel för en hållbar utveckling samt verkställandet av miljöpolitiken. Finlands miljöcentral sköter dessutom vissa uppgifter i samband med nyttjandet och vården av vattentillgångarna inom jord- och skogsbruksministeriets verksamhetsområde.

Finlands miljöcentral har till uppgift att undersöka och bedöma förändringar i miljön, områdesanvändningen och vattentillgångarna och orsakerna till dem och i samverkan med andra aktörer utveckla metoder för att förebygga och avhjälpa skadliga förändringar i miljön. Finlands miljöcentralers uppgiftsområde ska även omfatta produktion av sakkunnigtjänster i synnerhet för miljöministeriet, jord- och skogsbruksministeriet och statens regionförvaltning i fråga om skötseln av miljöärenden. Det föreslås att paragrafens ordalydelse beaktar revideringen av regionförvaltningen så att benämningen regional miljöcentral ändras till närings-, trafik- och miljöcentral och regionförvaltningsverk.

Finlands miljöcentral ska också framöver övervaka och bedöma miljöns tillstånd och belastning och fullfölja rapporteringsförpliktelser i anslutning till dessa.

Det föreslås också att Finlands miljöcentralers uppgifter fortsättningsvis ska omfatta upprätthållande och utveckling av datasystem, informationslager och informationstjänster inom verksamhetsområdet.

Främjandet av miljömedvetenhet och deltagandet i internationellt samarbete ska också

kvarstå som en del av Finlands miljöcentralers uppgiftsområde.

Tvärvetenskaplig havsforskning, observation av havsområdenas tillstånd samt produktion av sakkunnigtjänster på detta område ska också fortfarande vara en del av Finlands miljöcentralers uppgifter.

Dessutom utför Finlands miljöcentral andra uppgifter som föreskrivits för den.

Paragrafen ersätter 6 § i lagen om miljöförvaltningen.

2 §. Styrning av Finlands miljöcentral. I paragrafen föreslås det att styrningen av Finlands miljöcentral kvarstår hos miljöministeriet och jord- och skogsbruksministeriet. De båda ministerierna styr Finlands miljöcentral i ärenden som faller inom deras respektive verksamhetsområden. Ministeriernas huvudsakliga styrform ska fortfarande vara resultatstyrning. Paragrafen ersätter 2 § 3 mom. i lagen om miljöförvaltningen i fråga om styrningen av Finlands miljöcentral.

3 §. Ledandet av Finlands miljöcentral och avgörande av ärenden. Bestämmelsen innehåller de grundläggande bestämmelserna om ledandet av Finlands miljöcentral och avgörandet av ärenden. I paragrafen konstateras det att chefen för Finlands miljöcentral är en generaldirektör som fastställer arbetsordningen för inrättningen. Generaldirektören avgör också de viktigaste ärendena som ankommer på Finlands miljöcentral. I fråga om överföring av beslutanderätt till övriga tjänstemän vid miljöcentralen föreskrivs i arbetsordningen. I paragrafen föreskrivs dessutom att det vid Finlands miljöcentral som rådgivande organ kan finnas en delegation om vilken det bestäms närmare genom förordning av statsrådet. Paragrafen ersätter bestämmelsen i 7 § i lagen om miljöförvaltningen och motsvarar den till innehållet och ordalydelsen.

4 §. Mottagande av donationer. Det föreslås att en ny bestämmelse tas in i paragrafen om Finlands miljöcentralers möjlighet att ta emot donationer. Närmare bestämmelser om mottagandet av donationer ingår i statsrådets beslut angående allmänna bestämmelser om mottagande och användning av donations-

och testamentsmedel i staten ämbetsverk och inrättningar (35/1974).

5 §. Närmare bestämmelser. Paragrafen innehåller ett bemyndigande att utfärda närmare bestämmelser om hur förvaltningen och funktionerna vid Finlands miljöcentral ska ordnas, om avgörande av ärenden samt om utnämning av tjänstemännen genom förordning av statsrådet. Paragrafen ersätter bestämmelsen i 8 § i lagen om miljöförvaltningen i fråga om Finlands miljöcentral.

2 Närmare bestämmelser och föreskrifter

Närmare bestämmelser om hur förvaltningen och funktionerna vid Finlands miljöcentral ska ordnas, om avgörande av ärenden, om utnämning av tjänstemännen samt om delegationen föreslås bli utfärdade genom förordning av statsrådet. Utkastet till förordning har bifogats.

3 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft vid samma tidpunkt som lagen om miljöförvaltningen upphävs, dvs. den 1 januari 2010.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om Finlands miljöcentral

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Finlands miljöcentralers verksamhetsidé och uppgifter

Finlands miljöcentral är en forsknings- och utvecklingscentral inom miljöområdet och är underställd miljöministeriet. Den stöder bedömningen och valet av mål och medel för en hållbar utveckling samt verkställandet av miljöpolitiken. Finlands miljöcentral sköter dessutom vissa uppgifter i samband med nyttjandet och vården av vattentillgångarna inom jord- och skogsbruksministeriets verksamhetsområde.

Vid utförandet av de uppgifter som nämns i 1 mom. ska Finlands miljöcentral särskilt

- 1) undersöka och bedöma förändringar i miljön, områdesanvändningen och vattentillgångarna och orsakerna till dem och i samverkan med andra aktörer utveckla metoder för förebyggande och avhjälpan av skadliga förändringar i miljön,
- 2) producera sakkunnigtjänster för miljöministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, närings-, trafik- och miljöcentralerna samt regionförvaltningsverken,
- 3) övervaka och bedöma miljöns tillstånd och belastning samt områdesanvändningen och vattentillgångarna, och fullfölja rapporteringsförpliktelser i anslutning till dessa,
- 4) upprätthålla och utveckla datasystem, informationslager och informationstjänster inom verksamhetsområdet,
- 5) delta i internationellt samarbete i anslutning till sina uppgifter,
- 6) främja miljömedvetenhet och producera utbildningstjänster inom sitt verksamhetsområde.

Finlands miljöcentral bedriver tvärvetenskaplig havsforskning inom sitt verksamhetsområde och ansvarar för observation av havsområdenas tillstånd samt producerar sakkunnigtjänster på detta område.

Finlands miljöcentral utför dessutom andra uppgifter som föreskrivits för den.

2 §

Styrning av Finlands miljöcentral

Miljöministeriet och jord- och skogsbruksministeriet styr Finlands miljöcentral i ärenden som faller inom deras respektive verksamhetsområden.

3 §

Ledandet av Finlands miljöcentral och avgörande av ärenden

Chef för Finlands miljöcentral är en generaldirektör.

Generaldirektören avgör de viktigaste ärendena som ankommer på Finlands miljöcentral. I fråga om överföring av beslutanderätt till övriga tjänstemän vid miljöcentralen föreskrivs i arbetsordningen. Arbetsordningen fastställs av generaldirektören.

Vid Finlands miljöcentral kan som rådgivande organ finnas en delegation, om vars uppgifter, sammansättning och tillsättande bestäms närmare genom förordning av statsrådet.

4 §

Mottagande av donationer

Finlands miljöcentral får ta emot donationer för sin verksamhet.

5 §

Närmare bestämmelser

Närmare bestämmelser om hur förvaltningen och funktionerna vid Finlands miljöcent-

ral ska ordnas, om avgörande av ärenden samt om utnämning av tjänstemännen utfärdas genom förordning av statsrådet.

6 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20. Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 6 november 2009

Republikens President

TARJA HALONEN

Miljöminister *Paula Lehtomäki*

Statsrådets förordning

om Finlands miljöcentral

Given i Helsingfors den x 2009

I enlighet med statsrådets beslut, fattat på föredragning från miljöministeriet, föreskrivs med stöd av lagen om Finlands miljöcentral (xx/2009):

1 §

Verksamhetsenheter

Finlands miljöcentral är organiserad i verksamhetsenheter om vars uppläggnings- och uppgifter föreskrivs närmare i arbetsordningen.

2 §

Delegation

Delegationen för Finlands miljöcentral har i uppgift att allmänt utvärdera forsknings- och utvecklingsarbetet i miljöbranschen, att stödja den strategiska planeringen samt att främja samarbetet mellan Finlands miljöcentral och dess kontaktgrupper.

I delegationen ingår generaldirektören för Finlands miljöcentral och högst tolv andra medlemmar, av vilka personalen vid Finlands miljöcentral utser en medlem inom sig.

Miljöministeriet tillsätter på förslag av Finlands miljöcentral delegationen för högst fyra år i sänder och fastställer medlemmarnas arvoden.

3 §

Ledning och personal

Förutom generaldirektören finns vid Finlands miljöcentral dessutom forskningsdirektörer och annan personal i tjänsteförhållande och i arbetsavtalsförhållande.

En generaldirektör, om denne har avlagt doktorsexamen, och en forskningsdirektör har titeln professor.

Chef för en verksamhetsenhet som är direkt underställd generaldirektören är en tjänsteman som generaldirektören har förordnat till uppgiften.

4 §

Generaldirektörens uppgifter

Generaldirektören leder och utvecklar verksamheten vid Finlands miljöcentral och svarar för att verksamheten är resultatbringande och att målen nås.

Generaldirektören avgör ärenden som gäller

1) riktlinjerna för Finlands miljöcentrals verksamhet och andra därmed jämförbara betydande ärenden,

2) verksamhets- och ekonomiplanen och budgetförslaget,

3) resultatmålen och resultatledningen inom Finlands miljöcentral,

4) godkännande och undertecknande av bokslutet,

5) den interna kontrollen samt

6) andra frågor som är vittomfattande och betydande för Finlands miljöcentral.

5 §

Behörighetsvillkor för tjänsterna

Behörighetsvillkor är

1) för generaldirektören högre högskoleexamen, förtrogenhet med Finlands miljöcentrals verksamhetsområde och i praktiken visad ledarförmåga och erfarenhet av ledarskap,

2) för forskningsdirektören doktorsexamen, vetenskaplig förtrogenhet med de uppgifter som hör till tjänsten samt i praktiken visad ledarförmåga

3) för chefen för en verksamhetsenhet som är direkt underställd generaldirektören högre högskoleexamen, förtrogenhet med de uppgifter som hör till verksamhetsenheten och i praktiken visad ledarförmåga.

6 §

Besättande av tjänster och anställning av annan personal

Generaldirektören utnämns av statsrådet. Innan ärendet föredras ska jord- och skogsbruksministeriets utlåtande inhämtas.

Den övriga personalen utnämns och anställs av generaldirektören, om inte något annat föreskrivs i arbetsordningen.

Helsingfors den 2009

7 §

Företrädande av staten

Finlands miljöcentral kärar och svarar på statens vägnar och bevakar vid domstolar och andra myndigheter statens rätt och fördel i ärenden inom sitt verksamhetsområde.

8 §

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2010.

Åtgärder som verkställigheten av förordningen förutsätter får vidtas innan förordningen träder i kraft.

Miljöminister *Paula Lehtomäki*

Föredragande